

Een beetje lief en leed delen

In de abdijkerk van het STAM in Gent opent zondag een tentoonstelling over 18 **cohousingprojecten** in Vlaanderen. Dat is een vorm van samenwonen waarbij een groep mensen een pand aankoopt en gemeenschappelijke ruimtes deelt. In meer of mindere mate.

KOEN VAN BOXEM
GENT

Achtien vlaggetjes sieren een grote houten tafelkaart van Vlaanderen vlak bij de ingang van de abdijkerk. Ze tonen de steden en gemeenten waar de 18 cohousingprojecten werden of worden ontwikkeld, netjes gespreid over Vlaanderen. De kaart is een afspiegeling van het zogenaamde ruimtebeslag en toont in rode vlakken de talrijke plaatsen waar landbouw en natuur geen vrij spel meer hebben.

Het afnemen van de vrije ruimte verplicht ons dicht bij elkaar te gaan wonen. Volgens architecte en stedenbouwkundige Peggy Totté is cohousing een deel van de oplossing. Ze is de curator van de tentoonstelling 'Housing Apart Together', een initiatief van de organisatie Architectuurwijzer.

De overheid moet beseffen dat cohousing de woningnood voor mensen met een laag inkomen niet oplost.

Peggy Totté, curator

De expo toont hoe verschillend cohousing is, zowel op het vlak van architectuur, de manier van samenleven als eigenaarsvorm. Het oudste project is de Haringroekerij in Antwerpen, dat dateert uit 1985. Het jongste project bestaat nog niet: tien projecten zitten nog in de ontwerpfasen. In het verleden was cohousing vooral een burgerinitiatief. Nu bewegen ook projectontwikkelaars, sociale huisvestingsmaatschappijen en stichtingen van openbaar nut zich op de markt.

Hoogopgeleid

Wat wordt precies bedoeld met cohousing? 'Ik omschrijf het als bewonersgroepen die een woningproject opstarten waarvan ze samen eigenaar zijn, het hele proces bij de architect doorlopen en uiteindelijk een aantal ruimtes delen', legt Totté uit. 'Wat die gedeelde ruimtes zijn, hangt af van project tot project. Echte leefruimtes, zoals een badkamer, worden niet gedeeld. Vaak gaat het om de tuin of de binnenkoer, grotere traphallen die dienst doen als ontmoetings- en speelruimte en werkplekken. Het project Waasland heeft een gemeenschappelijke, professioneel uitgeruste keuken. De bewoners kunnen die gebruiken voor familiefeestjes of evenementen. Ieder huis heeft daarnaast zijn eigen keuken.'

Housing Apart Together is meer dan een architectuurtentoonstelling. Er worden maquettes getoond, maar de foto's van De Tijd-fotograaf Brecht Van Maele fo-

Het cohousingproject Begijnhof in Hoogstraten. © BRECHT VAN MAELE

cussen op de bewoners. 'Ik wilde geen tentoonstelling maken die alleen oog had voor de juridische en architecturale aspecten van cohousing. Het sociale aspect is net zo belangrijk.'

Hoe anders het leven is in cohousing, onderzocht antropologe Ruth Soenen. Zij bezocht de acht bestaande projecten. Je ontdekt haar bevindingen via kaartjes en een video-opname. 'Cohousing is geen nieuwe manier van wonen in een commune', zegt Totté. 'Dat moeten de bewoners vaak ontcrachten. 'We zijn geen hippies, maar happy's', getuigden ze bij Ruth.'

'Vanuit antropologisch perspectief is cohousing niet revolutionair', vervolgt Totté. 'De mensen behouden hun privacy in de mate dat ze dat zelf willen. De praktische kant van het samenleven wordt erg gewaardeerd: samen het gebouw beheren, samen de tuin onderhouden. Ook de spontaneiteit van de contacten wordt als pluspunt genoemd. Een potentieel gevaar

is wel dat een cohousinggroep zich terugplooit en weinig contact heeft met de buurt.'

En er schuilt nog een probleem. Cohousing wordt gedragen door hoogopgeleide blanke mannen en vrouwen. 'Allochtonen vind je er niet', zegt Totté. 'Dat heeft zeker te maken met het financieringsmodel. De duurtijd van idee tot instapklaare woning is vier jaar. Daar komt vaak nog eens de voorfinanciering bij. Je beschikt best over wat kapitaal. De overheid moet beseffen dat cohousing de woningnood voor mensen met een laag inkomen niet oplost. Een coöperatief model kan daar uitkomst bieden. In Zürich werkt dat goed. Je koopt een aandeel als een soort huurwaarborg en vervolgens betaal je huur. Je bent geen eigenaar, wel aandeelhouder.'

Housing Apart Together loopt van 19 januari tot 3 mei. www.stamgent.be

De Haringroekerij in Antwerpen. © BRECHT VAN MAELE

FESTIVAL

Lichtspektakel Bright Brussels op nieuw parcours

Het lichtfestival Bright Brussels, Festival of Light pakt dit jaar uit met een nieuw parcours. Van donderdag 13 tot en met zondag 16 februari sieren 17 lichtinstallaties de Halle-

DEMI LOVATO ZINGT OP SUPERBOWL

MUZIEK

Carlos Santana lanceert wietlijn

Na de muziekindustrie wil Carlos Santana ook de cannabisindustrie veroveren. De 72-jarige gitarist begint zijn eigen lijn van wiet en producten op basis van cannabisolie.

CATE BLANCHETT

MUSEUM

Recordaantal bezoekers voor KMSKB

De Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België (KMSKB) kregen in 2019 1.091.280 bezoekers over de vloer. Dat zijn er 400.000 meer dan in 2018. Daarmee is het vorige re-